

Прокуратура України
КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ПРОКУРАТУРА
БРОВАРСЬКА ОКРУЖНА ПРОКУРАТУРА

07401, м. Бровари, вул. Київська, 137

тел. (044) 579-91-24

ПОВІДОМЛЕННЯ
про підозру

місто Бровари

«09» травня 2022 року

Перший заступник керівника Броварської окружної прокуратури Київської області Сайног Олександр Миколайович, розглянувши матеріали досудового розслідування, відомості про яке внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 12022111130000801 від 21.04.2022, за ознаками кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України, у зв'язку з наявністю достатніх доказів для повідомлення про підозру особі у вчиненні кримінального правопорушення, керуючись ч. 4 ст. 22, п. 11 ч. 2 ст. 36, ст.ст. 111, 112, ст.ст. 276, 277, 278 КПК України,-

ПОВІДОМЛЯЮ:

Струєва Антона Васильовича,
(російською – Струєва Антона Васильевича),
31 грудня 1992 року народження, громадянина Російської Федерації, уродженця міста Кувандик Кувандикського району Оренбурзької області Російської Федерації, військовослужбовця Збройних сил Російської Федерації, який проживає за адресою: 462240, Російська Федерація, Оренбурзька область, Кувандикський район, місто Кувандик, вул. Крупської, буд. 2, та проходить службу на посаді командира розвідувальної роти розвідувального батальйону 15-ої окремої мотострілецької бригади у військовій частині № 90600, місце дислокації якої розташоване за адресою: 443539, Російська Федерація, Самарська область, Волзький район, смт Роцинський,

про підозру у жорстокому поводженні з цивільним населенням та інших порушеннях законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, тобто у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України.

Досудовим розслідуванням встановлено, що 24 жовтня 1945 року набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй, підписаний 26 червня 1945 року, яким фактично створено Організацію Об'єднаних Націй (надалі – ООН). До складу ООН входять Україна, Російська Федерація (надалі – РФ) та ще 49 країн-засновниць, а також інші країни світу.

Відповідно до частини 4 статті 2 Статуту ООН, усі Члени вказаної організації утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним із Цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН № 36/103 від 09 грудня 1981 року про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та резолюціями – № 2131 (XX) від 21 грудня 1965 року, що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав та про захист їх незалежності та суверенітету; № 2625 (XXV) від 24 жовтня 1970 року, що містить Декларацію про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН; № 2734 (XXV) від 16 грудня 1970 року, що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки, та № 3314 (XXIX) від 14 грудня 1974 року, що містить Визначення агресії, – установлено, що жодна з держав не має права здійснювати інтервенцію чи втручання у будь-якій формі або з будь-якої причини у внутрішні та зовнішні справи інших держав. Цими ж міжнародними документами закріплено обов'язок держав: утримуватися від озброєної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації, здійснення сприяння, заохочення чи підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на власній території навчання, фінансування та вербовки найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

Крім того, у статтях 1-5 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 року № 3314 (XXIX) серед іншого визначено, що ознаками агресії є:

- застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності чи політичної незалежності іншої держави;

- застосування збройної сили державою в порушення Статуту ООН.

Будь-яке з наступних діянь, незалежно від оголошення війни, кваліфікується як акт агресії:

- вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, який би тимчасовий характер вона не мала, яка є результатом такого вторгнення або нападу, або будь-яка анексія із застосуванням сили території іншої держави або частини її;

- бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;

- блокада портів або берегів держави збройними силами іншої держави;

- напад збройними силами держави на сухопутні, морські або повітряні сили, або морські та повітряні флоти іншої держави;

- застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за угодою з приймаючою державою, у порушення умов,

125

передбачених в угоді, або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;

- дія держави, яка дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження іншій державі, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;

- засилання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, які мають настільки серйозний характер, що це є рівносильним наведеним вище актам, або її значна участь у них.

Жодні міркування будь-якого характеру, чи то політичного, економічного, військового чи іншого характеру, не можуть слугувати виправданням агресії.

Крім того, принципи суверенної рівності, поваги прав, притаманних суверенітету, незастосування сили чи погрози силою, непорушності кордонів, територіальної цілісності держав, мирного врегулювання спорів та невтручання у внутрішні справи держав були закріплені також у Заключному акті Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року, який підписаний СРСР, правонаступником якого є РФ.

Статтями 1 та 2 III Конвенції про відкриття воєнних дій від 18 жовтня 1907 року, яка вступила в дію 26 січня 1910 року та 07 березня 1955 року визнана СРСР, правонаступником якого є РФ, передбачено, що військові дії між державами не повинні починатися без попереднього та недвозначного попередження у формі або мотивованого оголошення війни, або ультиматуму з умовним оголошенням війни. Про існування стану війни має бути без зволікання оповіщено нейтральним державам, і він матиме для них дійсну силу лише після отримання оповіщення.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року (надалі – Декларація) вказано, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації, територія України в існуючих кордонах є недоторканною і не може бути змінена та використана без її згоди.

Незалежність України визнали держави світу, серед яких і РФ.

Згідно з пунктами 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05 грудня 1994 року РФ, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні своє зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01 серпня 1975 року поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Відповідно до опису і карти державного кордону, які є додатками до Договору між Україною та РФ про українсько-російський державний кордон від 28 січня 2003 року (ратифікований РФ 22 квітня 2004 року), територія Автономної Республіки Крим (далі – АР Крим), м. Севастополя, Донецької і Луганської областей відноситься до території України.

Статтями 1, 2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Статтею 73 Конституції України закріплено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Упродовж 2013 року у зв'язку з демократичними процесами, які відбувалися на території України, у представників влади РФ та службових осіб з числа керівництва Збройних сил РФ (надалі – ЗС РФ), досудове розслідування та судовий розгляд щодо яких здійснюється в інших кримінальних провадженнях, виник злочинний умисел на вчинення протиправних дій, спрямованих на порушення суверенітету і територіальної цілісності України, зміну меж її території та державного кордону на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Мотивами зазначеного умислу стали євроінтеграційний курс розвитку України, підготовка до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, які були розцінені представниками влади і ЗС РФ як безпосередня загроза економічним та геополітичним інтересам РФ, що сприятиме втраті впливу над політичними процесами в Україні та позбавить контролю над її економічною діяльністю, призведе до поглиблення співпраці України з Організацією Північноатлантичного договору з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації та можливої денонсації угод щодо тимчасового розташування Чорноморського флоту РФ на території України – в АР Крим та м. Севастополі.

Свою злочинну мету співучасники з числа представників влади та ЗС РФ вирішили досягти шляхом розв'язання та ведення агресивної війни проти України з використанням підпорядкованих підрозділів і військовослужбовців ЗС РФ, у тому числі дислокованих на підставі міжнародних угод на території АР Крим і м. Севастополя, а також залучення до виконання злочинного плану інших осіб, у тому числі громадян України та РФ, створення і фінансування не передбачених законом збройних формувань та вчинення інших злочинів.

При цьому вони усвідомлювали, що такі протиправні дії призведуть до порушення суверенітету і територіальної цілісності України, незаконної зміни меж її території та державного кордону, заподіяння значних матеріальних збитків та інших тяжких наслідків, передбачали і прагнули їх настання.

З метою реалізації вказаного умислу впродовж 2013 року на території РФ службові особи Генерального штабу ЗС РФ (надалі – ГШ ЗС РФ), на виконання наказів та під безпосереднім керівництвом представників влади та службових осіб ЗС РФ, досудове розслідування та судовий розгляд щодо яких здійснюється в інших кримінальних провадженнях, розробили злочинний план,

125

яким передбачалося досягнення військово-політичних цілей РФ, які, на думку співучасників, були прямо пов'язані з необхідністю незаконної окупації та подальшої анексії АР Крим, м. Севастополя та південно-східних регіонів України та, поряд із застосуванням політичних, дипломатичних, економічних та інформаційних заходів, використання протестного потенціалу населення південно-східних регіонів України для організації сепаратистських референдумів, спрямованих на порушення територіальної цілісності України.

В подальшому, починаючи з 20 лютого 2014 року, на виконання свого злочинного плану військово-політичне керівництво РФ з використанням військовослужбовців РФ та інших спецпідрозділів розпочало здійснювати агресію та військові дії щодо України у відношенні її територіальної цілісності та забезпечення правопорядку. Зокрема здійснено окупацію території АР Крим, створено терористичні організації «Донецьку народну республіку» (надалі – «ДНР») та «Луганську народну республіку» (надалі – «ЛНР»). При цьому учасники політичного блоку вказаних терористичних організацій, за підтримки та сприяння представників влади РФ під виглядом органів державної влади, створили окупаційні адміністрації РФ, які забезпечують подальшу окупацію та здійснюють управління частинами територій Донецької та Луганської областей України на місцевому рівні.

З огляду на викладене, між державами РФ та Україна з 20 лютого 2014 року триває збройний конфлікт міжнародного характеру.

Продовжуючи реалізацію злочинного плану, з метою створення приводів для ескалації конфлікту і спроби виправдання своєї агресії перед громадянами РФ та світовою спільнотою, 21 лютого 2022 року РФ визнано «ДНР» та «ЛНР» незалежними державами.

22 лютого 2022 року Президент РФ реалізуючи злочинний план направив до Ради Федерації звернення про використання ЗС РФ за межами РФ, яке було задоволено.

24 лютого 2022 року о 05 годині Президент РФ оголосив про рішення розпочати військову операцію на території України.

У подальшому підрозділами ЗС РФ, на виконання злочинного наказу представників влади РФ, всупереч вимог міжнародного законодавства, зокрема: ч. 4 ст. 2 Статуту ООН, Декларації Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.1981 за № 36/103 та її резолюцій від 21.12.1965 за № 2131 (XX), від 24.10.1970 за № 2625 (XXV), від 16.12.1970 за № 2734 (XXV) та від 14.12.1974 за № 3314 (XXIX), здійснено пуск крилатих та балістичних ракет по аеродромам, військовим штабам і складам Збройних сил України (надалі – ЗСУ), а також підрозділами ЗС РФ та інших військових формувань здійснено вторгнення на територію України та розпочато збройне протистояння з метою незаконного перетинання державного кордону України та посягання на її територіальну цілісність і недоторканність.

Статтею 6 Закону України «Про правонаступництво України» від 12 вересня 1991 року Україна підтверджує свої зобов'язання за міжнародними договорами, укладеними Українською РСР до проголошення незалежності України.

Водночас, відповідно до вимог частини 1 статті 3 Женевської Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року,

126

ратифікованої Указом Президії Верховної Ради Української РСР «Про ратифікацію Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року про захист жертв війни» від 03 липня 1954 року (надалі – Конвенції), сторони домовилися, що з особами, які не беруть активної участі в бойових діях, у тому числі з особами зі складу збройних сил, що склали зброю, а також із тими, хто *hors de combat* унаслідок хвороби, поранення, затримання чи з будь-якої іншої причини, поводяться гуманно, без будь-якої ворожої дискримінації, причиною якої слугують раса, колір шкіри, релігія чи вірування, стать, походження чи майновий стан чи будь-які інші подібні критерії.

Із цією метою є забороненими й залишатимуться забороненими будь-коли та будь-де такі діяння стосовно зазначених вище осіб:

- a) насилля над життям й особистістю, зокрема всі види вбивств, завдання каліцтва, жорстоке поводження й тортури;
- b) захоплення заручників;
- c) наруга над людською гідністю, зокрема образливе та принизливе поводження;
- d) засудження та застосування покарання без попереднього судового рішення, винесеного судом, який створено належним чином і який надає судові гарантії, визнані цивілізованими народами як необхідні.

Відповідно до частини 1 статті 4 Конвенції, особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Згідно до частини 1 статті 27 Конвенції, особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин, на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

Більш того, положеннями статті 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поводження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

Також, статтею 31 Конвенції передбачено, що жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

При цьому, в статті 32 Конвенції зазначено, що її сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поводження з боку як цивільних, так і військових властей.

Відповідно до положень частини 3 статті 146 Конвенції сторони вживають заходів, необхідних для припинення всіх дій, які суперечать

положенням цієї Конвенції, крім серйозних порушень визначених наступною статтею.

Так, статтею 147 Конвенції передбачено, що серйозні порушення, про які йдеться в попередній статті, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поводження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричинять великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Також, одним із загальновизнаних міжнародних правових актів, що регулює питання відповідальності за злочинні дії вчинені в умовах збройних конфліктів є Римський статут міжнародного кримінального суду (підписаний в м. Рим 17 липня 1998 року, вступив в силу 01 липня 2002 року). Вказаний документ підписаний представниками РФ 13 вересня 2000 року, а України 20 січня 2000 року.

Так, у статті 8 Римського статуту міжнародного кримінального суду дається визначення воєнних злочинів, до яких зокрема віднесені:

- згідно підпункту «ii» п. «а» ч. 2 ст. 8 Статуту – катування або нелюдське поводження, включаючи біологічні експерименти;
- згідно підпункту «iii» п. «а» ч. 2 ст. 8 Статуту – умисне заподіяння сильних страждань чи серйозних тілесних ушкоджень чи шкоди здоров'ю;
- згідно підпункту «xxi» п. «в» ч. 2 ст. 8 Статуту – зазіхання на людську гідність, зокрема образливе та принижувальне людську гідність звернення до них.

Статті 3, 28 Конституції України передбачають, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

У свою чергу громадянин РФ Струєв Антон Васильович, 31 грудня 1992 року народження, військовослужбовець ЗС РФ, з військовим званням старший лейтенант, командир розвідувальної роти розвідувального батальйону 15-ої окремої мотострілецької бригади 2-ої гвардійської загальновійськової армії Центрального військового округу ЗС РФ (надалі – 15 ОМСБр), діючи умисно, з метою насильницької зміни меж території України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, з невстановлених мотивів, за попередньою змовою групою осіб з іншими особами, усвідомлюючи, що агресія проти України та її жителів організована і здійснюється представниками влади та ЗС РФ, які діють в порушення вищевказаних нормативних правових актів, виконуючи злочинні накази, у складі підрозділу у якому він проходив військову службу здійснив незаконний перетин державного кордону та

приймав безпосередню участь у актах збройної агресії на території села Мокрець Броварського району Київської області.

Так, Струєв А.В., у період часу з 07 години до 09 години 20 березня 2022 року (більш точного періоду часу в ході досудового розслідування не встановлено) перебуваючи на окупованій ЗС РФ території села Мокрець Броварського району Київської області здійснював жорстоке поводження з цивільним населенням вказаного населеного пункту, та інші дії, що порушують закони та звичаї війни.

При цьому, Струєв А.В., як військовослужбовець, що протягом тривалого часу перебував на службі у ЗС РФ був обізнаний із законами та звичаями війни, передбаченими та закріпленими, зокрема, в положеннях міжнародного законодавства, тобто виконуючи вказані дії останній чітко усвідомлював їх злочинність.

Так, приблизно о 07 годині 20 березня 2022 року, перебуваючи на території домоволодіння № 1 по вул. Жовтнева в селі Мокрець Броварського району Київської області, де в той час перебували його підлеглі невстановлені в ході досудового розслідування військовослужбовці ЗС РФ (надалі – невстановлені військовослужбовці), а також громадяни України Анісімов В'ячеслав Олександрович, 04 грудня 1977 року народження, та Дзюбенко Олександр Володимирович, 02 березня 1988 року народження, які являлись цивільними особами, що не приймали участі у збройному конфлікті, не мали зброї та не представляли жодної загрози військовослужбовцям ЗС РФ, у Струєва А.В. виник злочинний умисел на вчинення жорстокого поводження з вказаними цивільними особами та інших дій, що порушують закони та звичаї війни.

Приблизно о 07 годині 20 березня 2022 року, перебуваючи на території домоволодіння № 1 по вул. Жовтнева у селі Мокрець Броварського району Київської області, в присутності інших невстановлених військовослужбовців, Струєв А.В., всупереч положень п. а) ч. 1 ст. 3, ч. 1 ст. 27, ст.ст. 31, 32, 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни, розпочав словесно ображати Анісімова В.О. та Дзюбенка О.В. нецензурною лайкою та образливими словами. При цьому, він висунув до потерпілих вимогу негайно повідомити його про місця розташування у селі Мокрець Броварського району Київської області інших «нациків», «бандерівців» та військовослужбовців ЗСУ. Отримавши негативну відповідь, Струєв А.В., надів на руки тактичні рукавички із пластиковими вставками, підійшов до Анісімова В.О. та наніс йому два удари кулаками лівої та правої руки в область носа, від чого у потерпілого розпочалась сильна кровотеча. Після чого, Струєв А.В. кулаком правої руки наніс один удар в область щелепи лівої частини обличчя Дзюбенка О.В. та кулаком лівої руки у праву частину обличчя Дзюбенка О.В. Зупинившись Струєв А.В. запитав невстановлених військовослужбовців чи відібрали вони у потерпілих мобільні телефони та отримавши відповідь від Дзюбенка О.В. про те, що його мобільний телефон знаходиться при ньому, Струєв А.В. наніс декілька ударів невстановленому військовослужбовцю. Після чого, Струєв А.В. наказав Анісімову В.О. та Дзюбенку О.В. зняти весь одяг із себе. Після того, як потерпілі виконали вимогу Струєва А.В., останній підійшов до Анісімова В.О. та кулаками правої та лівої руки наніс два удари йому у ліву та праву частини

129

обличчя. Продовжуючи свої незаконні дії, Струєв А.В. кулаками правої та лівої руки наніс два удари Дзюбенку О.В. у ліву та праву частини обличчя. Після отриманих тілесних ушкоджень Дзюбенко О.В. розпочав хитатись і впав на праве коліно, де в той же час Струєв А.В. наніс кулаками правої та лівої руки ще два удари в потилицю потерпілого.

При цьому, кількість та локалізація нанесених Струєвим А.В. ударів кулаками вдягнутими в тактичні рукавички із пластиковими вставками по різним частинам тіла потерпілих супроводжувалась нестерпним болем для останніх.

За результатами проведення незаконного допиту та побиття Анісімова В.О. та Дзюбенка О.В., того ж дня, приблизно о 08 годині (більш точного часу в ході досудового розслідування не встановлено), Струєв А.В. наказав їм спуститись до погребу, що знаходився на території домоволодіння № 1 по вул. Жовтнева у селі Мокрець Броварського району Київської області та очікувати його подальші накази.

Побоюючись за своє життя потерпілі були вимушені виконати вищевказаний наказ Струєва А.В. та спустились до приміщення погребу, яке не пристосоване для постійного перебування людей, оскільки в останньому були відсутні водопостачання, водовідведення, електропостачання, система вентиляції тощо.

Того ж дня, провівши декілька годин (точного часу в ході досудового розслідування не встановлено) у вищевказаному приміщенні погребу, Анісімову В.О. та Дзюбенку О.В. дозволили піти до місць свого проживання невстановлені військовослужбовці.

Таким чином, Струєв Антон Васильович, підозрюється у жорстокому поводженні з цивільним населенням та інших порушеннях законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, тобто у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України.

Повідомлення склав:
прокурор у кримінальному
провадженні № 12022111130000801 –
перший заступник керівника
Броварської окружної прокуратури
Київської області

Олександр САЙНОГ

ПАМ'ЯТКА
про процесуальні права та обов'язки підозрюваного
СТРУЄВА АНТОНА ВАСИЛЬОВИЧА

Конституція України:

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочині чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правничою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожному гарантується право звернутись із конституційною скаргою до Конституційного Суду України з підстав, установлених цією Конституцією, та у порядку, визначеному законом.

Кожен має право після використання всіх національних засобів юридичного захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Положення про порядок короткочасного затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину:

Стаття 10. Права та обов'язки затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, мають право:

- знати, в чому їх підозрюють;
- вимагати перевірки прокурором правомірності затримання; про заявлену вимогу адміністрація місця тримання затриманих негайно повідомляє прокурора;
- оскаржити дії особи, яка провадить дізнання, слідчого або прокурора, давати пояснення і заявляти клопотання;
- звертатися зі скаргами і заявами в державні органи, громадські організації і до службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Положення;
- користуватися своїм одягом і взуттям, а також іншими необхідними предметами і речами, перелік яких визначається Правилами внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, зобов'язані додержувати вимог цього Положення і Правил внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Закону України «Про попереднє ув'язнення»:

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту.

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту) особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника;
- знайомитися з правилами тримання під вартою;
- на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;
- одержувати передачі або посилки та грошові перекази і передачі;
- купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;
- користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінального провадження;
- користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;
- на душпастирську опіку, що здійснюється священнослужителями (капеланами);
- відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їх віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;
- на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;
- звертатись із скаргами, заявами та листами до Європейського суду з прав людини, а також інших відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, до уповноважених осіб таких міжнародних організацій, державних органів і службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 35 років) мають право на отримання психолого-педагогічної допомоги від спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у зв'язку з іншим кримінальним провадженням або в разі прийняття рішення про тимчасову видачу іншій державі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Кримінально-виконавчим кодексом України для рівня безпеки виправної колонії, призначеного їм центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, Міністерством оборони України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту.

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержувати порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримувати санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою; не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентаря, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Кримінальний процесуальний кодекс України:

Стаття 42. Підозрюваний.

Підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені Кримінальним процесуальним Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених Кримінальним процесуальним Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають

право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 КПК України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 КПК України;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, обвинувачений, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробачії, необхідну для підготовки досудової доповіді.

На всіх стадіях кримінального провадження потерпілий має право примиритися з підозрюваним, обвинуваченим і укласти угоду про примирення. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та цим Кодексом випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

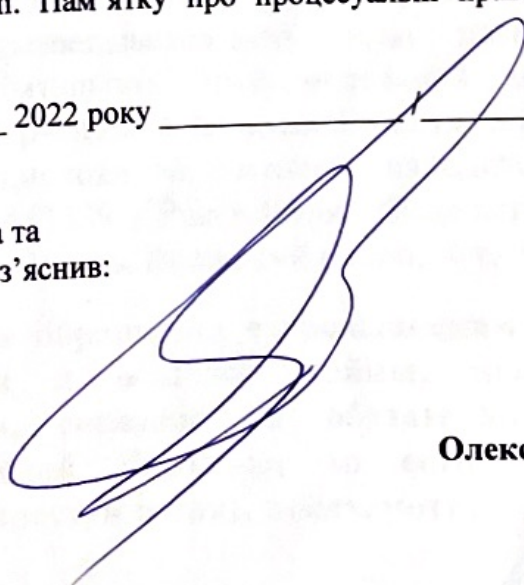
Підозрюваному, обвинуваченому вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням особою, яка здійснює таке повідомлення.

Права мені роз'яснені і зрозумілі. Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав.

Пам'ятку отримав: « ___ » _____ 2022 року _____ /

Повідомлення та пам'ятку вручив, права та обов'язки підозрюваного оголосив та роз'яснив:

**прокурор у кримінальному
провадженні № 1202211130000801 -
перший заступник керівника
Броварської окружної прокуратури
Київської області**

Олександр САЙНОГ